

# **Zpráva o výkonu RF v Pardubickém kraji za rok 2015**

## Obsah:

I.	Úvod – Systém výkonu regionálních funkcí v Pardubickém kraji, financování v roce 2015 .....	str.	3
	tab. 1.....	str.	3
II.	Tab. 2 – Přehled výkonů a financování RF v Pardubickém kraji za rok 2015.....	str.	5
III.	Druhy činností v rámci RF.....	str.	9
	1. Počet pracovníků zajišťujících RF.....	str.	9
	2. Počty knihoven a změny v síti – tab. 3.....	str.	10
	3. Poradenská a konzultační činnost .....	str.	11
	4. Statistika knihovnických činností.....	str.	12
	5. Vzdělávání .....	str.	12
	tab.4 Přehled vzdělávacích akcí.....	str.	13
	6. Porady.....	str.	14
	7. Revize a aktualizace fondů.....	str.	15
	8. Nákup výměnných fondů .....	str.	15
	tab. 5 .....	str.	16
	tab. 6.....	str.	16
	tab. 7 a grafy.....	str.	17
	9. Nákup a zpracování fondů z prostředků provozovatelů knihoven.....	str.	18
	10. Cirkulace výměnného fondu.....	str.	19
	tab. 8-9 a grafy Přehled cirkulace VF.....	str.	19
	11. Servis výpočetní techniky.....	str.	22
	12. Doprava v rámci RF.....	str.	22
IV.	Komentář k finančnímu sumáři za rok 2015.....	str.	23
V.	Závěr.....	str.	25
	Obrazová příloha – Zajímavosti z knihoven Pardubického kraje v roce 2015.....	str.	26 - 34

## I. Úvod

### System výkonu regionálních funkcí v Pardubickém kraji, financování v roce 2015

Na základě zák. č. 257/2001 Sb. (knihovnický zákon) zodpovídá Krajská knihovna v Pardubicích (dále jen KK) za výkon regionálních funkcí (dále jen RF) na území Pardubického kraje. Dle zákona k tomu rovněž pověřila již v začátcích systému (rok 2002 a 2003) tři bývalé okresní knihovny v regionech Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Ty obsluhují své regiony. Od roku 2005 jsou tyto služby ze zákona financovány Pardubickým krajem (dále jen Pk), který každoročně uzavírá se zřizovateli pověřených knihoven smlouvy o poskytnutí dotace na RF v příslušných regionech. KK i pověřené knihovny zajišťují služby knihovnám v malých městech a obcích, především se soustředí na knihovny s dobrovolnými knihovníky (dále neprofi). V Pk probíhá výkon RF dvěma systémy. Městská knihovna v Chrudimi obsluhuje od počátku fungování RF celý svěřený region sama, ostatní tři regiony postupují systémem objednávek služeb u větších profi knihoven. Pro rok 2015 byla finanční dotace na výkon RF zvýšena ze **4 000 000,-Kč na 6 000 000,-Kč**, takže bylo možno rozdělit finanční prostředky v regionech tak, aby mohl být zvýšen objem nákupu výměnného fondu (dále jen VF), což se výrazně projevilo v počtu nakoupených svazků z dotace. (Dotace Pk je vždy rozpočítávána podle celostátní metodiky, tj. 45% z částky dotace na knihovnu v kraji a 55% z dotace na 1 obyvatele kraje.) I přes zvýšení částky dotace na RF pokračovalo také sdružování prostředků na posílení nákupu VF v regionech.

**Tab. 1 - Rozdělení fin. prostředků z dotace na RF v Pardubickém kraji na rok 2015 (srovnání s r. 2014)**

<b>Region</b>	<b>Částka na RF 2014 v tis. Kč</b>	<b>Částka na RF 2015 v tis. Kč</b>
Chrudim	865	1 330
Pardubice	877	1 308
Svitavy	1 026	1 527
Ústí nad Orlicí	1 232	1 835
<b>Celkem</b>	<b>4 000</b>	<b>6 000</b>

Výkon RF v kraji se řídí stále Pravidly zajištění regionálních funkcí v Pk, které byly vzhledem ke zvýšení dotace 2015 upraveny pouze nepatrně, procentní část na nákup VF z dotace byla opět stanovena na 25%. Počet metodických návštěv musel být ponechán na původní výši, vzhledem k počtu úvazků metodiků v kraji (1x za rok do každé obsluhované knihovny), i když celostátní standard již stanoví 2 metodické návštěvy do každé knihovny ročně. Jinak se ovšem výkon RF opět odvíjel od celostátní metodiky.

Jak již bylo uvedeno probíhalo nadále také sdružování prostředků na doplňování nákupu VF z obcí. Nejvíce tradičně sdružil region Ústí nad Orlicí, kde má sdružování tradici od 90. let (v roce 2015 sdružovalo 100 obcí, což je o 4 více než v předchozím roce a sdruženo bylo **419 287,-Kč**). V regionu Svitavy sdružilo 86 obcí celkem **126 813,-Kč**, v chrudimském regionu 57 obcí sdružilo **74 198,-Kč** a v pardubickém 40 obcí **71 520,-Kč**. V roce 2015 se podařilo zvýšit počet sdružujících obcí jen o 1, ale sdružená částka byla nepatrně menší než v roce předchozím (cca o 9 000,-Kč). Sdruženo bylo tedy v kraji **691 818,-Kč**. Problémy má ve sdružování region Pardubice, kde se sice sdružená částka stále drží na téměř stejné výši, ale řada obcí, která podepsala smlouvy o sdružování, i přes urgence prostředky do konce roku nedešlala. Více o systému sdružování v odstavci věnovaném nákupu VF v Pk (, počty nakoupených svazků, průměrné ceny k.j. apod.). Na služby v obsluhujících knihovnách bylo oproti roku 2014 vydáno díky posílení částky dotace **o 432 000,-Kč více**, to je podle standardního propočtu dle celostátní metodiky (45% a 55%) **60%** navíc pro obsluhující knihovny v regionech. Po letech nejnižších částek dotací bylo tedy možno ohodnotit adekvátně práci obsluhujících knihovníků a kompenzovat jejich zřizovatelům výkon služeb, které poskytují ve svém pracovním čase malým knihovnám v obvodech.

. Vyúčtování výkonů proběhlo opět k 31. 12. 2015, ale obsluhující knihovny kraje vyplňují výkazy výkonu také k 30. 6., neboť je to stanoveno v Pravidlech (viz výše) a KK je přesvědčena, že je třeba sledovat v průběhu roku čerpání dotace v regionech. Z výkazů k 31.12.2015 byl zpracován krajský sumář, který je součástí této zprávy a byl spolu se samostatným komentářem zaslán KI NK ČR jako podklad ke zpracování celostátní roční zprávy o výkonu RF na území ČR.

Přehled výkonu a financování v kraji podává níže uvedená tabulka.

Opakované nízké financování RF v Pardubickém kraji naštěstí nepoznamenal výkon služeb v regionech takovou měrou, aby byl propad jednotlivých výkonů ve standardech oproti ostatním krajům příliš velký, přesto se do budoucna se zvýšením hodnot standardu metodických návštěv musí počítat s tím, že patrně nebude moci být splněn (jak již bylo konstatováno v předchozím textu), a to s ohledem na velikost úvazků regionálních metodiků. Problémy mohou být zejména v regionu Pardubice a Chrudim, které jsou obsluhovány malým počtem metodiků a objednávkový systém služeb nemá tak vyrovnanou strukturu jako v na Svitavsku a Ústeckoorlicku. Jde zejména o chrudimský region, kde 1 metodik obsluhuje celý region bez pomoci profesionálních knihoven (dále jen profi knihoven) a pak také na obvodu Pardubice, který má na starosti KK a kde je úvazek 1,6 metodika na téměř 50% počtu neprofi knihoven v regionu. V budoucnu by bylo třeba uvažovat v těchto regionech o navýšení počtu úvazků metodiků na dvojnásobek.

V celostátních srovnáních uveřejňovaných v ročních zprávách NK ČR je počet obsluhovaných knihoven na 1 metodika v republice stanoven na 27 knihoven, v Pardubickém kraji je to dlouhodobě 52 na 1 metodika (ovšem i se započtením úvazku krajského metodika). Takto vysoký počet knihoven na 1 úvazek se musí projevit zejména v četnosti styku metodiků s knihovnami.

## II. Tab. 2 Přehled výkonů a financování RF v Pardubickém kraji za rok 2015

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2015	Rok 2015	Rok 2015	Rok 2015	Rok 2015	Rok 2015
1	<b>Kraj Pardubický</b>						<b>Celkem</b>
2	<b>Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)</b>	MěK Chrudim	KK Pardubice	KK kraj.fce	MěK Svitavy	MěK Ústí n/O.	<b>4</b>
3	<b>Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce</b>	2,000	1,600	1,000	2,200	1,200	8,000
4	<b>Počet obsluhovaných knihoven</b>	89	97		114	120	420
5	<b>Poradenská a konzultační činnost</b>						
6	počet obslužených knihoven	87	97	47	114	120	465
7	počet poskytnutých konzultací	169	807	77	152	945	2 150
8	počet metodických návštěv	87	94	34	119	125	459
9	<b>Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01</b>						
10	počet obslužených knihoven	89	103		114	120	426
11	počet zpracovaných statistických výkazů	87	103		114	120	424
12	<b>Vzdělávání knihovníků, semináře</b>						
13	počet obslužených knihoven	16		43	9	71	139
14	počet všech vzdělávacích akcí	3		15	1	14	33
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	2		5	1	11	19
16	počet všech účastníků	61		271	16	111	459
17	z toho (z ř. 16): počet účastníků akcí v rámci RF	42		140	7	90	279
18	počet všech vyučovacích hodin	22		85	8	24	139
19	z toho (z ř. 18): počet vyučovacích hodin v rámci RF	12		25	8	15	60
20	<b>Porady</b>						
21	počet obslužených knihoven	31	12	4	79	91	217
22	počet akcí	4	4	4	11	12	35

23	počet účastníků	70	53	31	105	107	366
24	<b>Pomoc při revizi a aktualizaci KF</b>						
25	počet obslužených knihoven	4	8		20	14	46
26	počet revidovaných knihovnických jednotek	3 837	5 367		35 745	25 648	70 597
27	počet revidovaných knihoven	4	5		20	14	43
28	<b>Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF</b>						
29	počet obslužených knihoven	0	0		0	0	0
30	počet nakoupených knihovnických jednotek	0	0		0	0	0
31	<b>Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF</b>						
32	počet obslužených knihoven	0	3		16	0	19
33	počet zpracovaných knihovnických jednotek	0	125		346	0	471
34	<b>Výměnný fond ( v knihovnických jednotkách)</b>						
35	stav výměnného fondu k 31.12. 2015	48 243	143 547		64 083	209 989	465 862
36	roční přírůstek VF	2 534	4 931		8 163	7 412	23 040
37	roční úbytek výměnného fondu	126	20		1 256	3 086	4 488
38	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	2 156	2 558		2 677	5 182	12 573
39	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků obce	378	549		764	2 230	3 921
40	z ř. 36 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	0	1 824		4 722	0	6 546
41	<b>Cirkulace VF</b>						
42	počet obslužených knihoven	77	79		113	107	376
43	počet expedovaných souborů	162	191		349	385	1 087
44	počet svazků v souborech	17 766	12 534		23 214	23 270	76 784
45	<b>Servis automatizovaného knihovnického systému</b>						
46	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu automatizovaného systému	0	66		38	21	125
47	počet akcí, zásahů	0	51		22	41	114
48	<b>Doprava v rámci výkonu RF</b>						
49	počet obslužených knihoven	77	67	34	78	94	350
50	počet ujetých km	3 532	1 729	205	4 113	2 127	11 706

	<b>Výkaz financování regionálních funkcí knihoven (pouze z finančních prostředků kraje)</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>
51	<b>Kraj Pardubický</b>						
52	<b>Název knihovny</b>	<b>MěK Chrudim</b>	<b>KK Pardubice</b>	<b>KK kraj.fce</b>	<b>Svitavy</b>	<b>MěK Ústí n/O.</b>	<b>Celkem</b>
53	<b>Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)</b>	443 382,09	449 398,00		461 900,00	980 566,50	2 335 246,59
54	z toho : nákup knihovního fondu	376 410,09	443 865,00		430 560,00	932 615,50	2 183 450,59
55	<b>Spotřeba energie (číslo účtu 502)</b>	0,00	23 595,00		0,00	0,00	23 595,00
56	<b>Opravy a udržování (číslo účtu 511)</b>	0,00	28 460,00		0,00	4 794,50	33 254,50
57	<b>Cestovné (číslo účtu 512)</b>	450,00	3 074,00		2 081,00	3 652,00	9 257,00
58	<b>Ostatní služby (číslo účtu 518)</b>	122 426,73	294 466,00		658 520,00	330 403,50	1 405 816,23
59	z toho : doprava	88 291,00	0,00		16 812,00	4 850,00	109 953,00
60	z toho : servis AKS	0,00	48 978,00		3 000,00	0,00	51 978,00
61	z toho : nákup licence na el. zdroje	0,00	43 560,00		0,00	0,00	43 560,00
62	z toho : nákup knihovnických služeb	0,00	190 000,00		638 708,00	325 553,50	1 154 261,50
63	<b>Mzdové náklady (číslo účtu 521)</b>	459 018,00	392 575,00		279 000,00	333 051,00	1 463 644,00
64	z toho : platy zaměstnanců	459 018,00	332 805,00		279 000,00	333 051,00	1 403 874,00
65	z toho : ostatní osobní náklady	0,00	59 770,00		0,00	0,00	59 770,00
66	<b>Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)</b>	157 432,00	113 034,00		95 000,00	113 238,00	478 704,00
67	<b>Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)</b>	4 590,18	3 398,00		3 000,00	3 330,51	14 318,69
68	<b>Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)</b>	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
69	<b>Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 53, 55 - 58, 63, 66 - 68)</b>	142 701,00	0,00		27 499,00	65 963,99	236 163,99
70	<b>Provozní náklady celkem (součet ř. 53, 55 - 58, 63, 66 - 69)</b>	1 330 000,00	1 308 000,00		1 527 000,00	1 835 000,00	6 000 000,00
71	<b>Investiční náklady</b>	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
72	<b>Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 70 a 71)</b>	1 330 000,00	1 308 000,00		1 527 000,00	1 835 000,00	6 000 000,00
73							
74	<b>Přidělená dotace (krajská)</b>	1 330 000,00	1 308 000,00		1 527 000,00	1 835 000,00	6 000 000,00
75	<b>Vráceno</b>	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
76							
77							

78							
79							
80	<b>Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>
81	<b>Náklady za rok</b>						
82	<b>Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)</b>	74 198,00	72 101,00	0,00	126 813,00	419 287,00	692 399,00
83	z toho: na nákup knihovního fondu	74 198,00	71 520,00	0,00	126 813,00	419 287,00	691 818,00
84	<b>Mzdové náklady (číslo účtu 521)</b>	0,00	74 520,00	351 699,00	226 000,00	0,00	652 219,00
85	z toho : platy zaměstnanců	0,00	74 001,00	349 899,00	226 000,00	0,00	649 900,00
86	z toho: ostatní osobní náklady	0,00	0,00	1 800,00	0,00	0,00	1 800,00
87	<b>Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)</b>	0,00	25 160,00	118 970,00	76 840,00	0,00	220 970,00
88	<b>Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 82, 84, 87)</b>	0,00	95 006,00	21 476,00	14 360,00	0,00	130 842,00
89	<b>Provozní náklady celkem (součet ř. 82, 84,87,88)</b>	74 198,00	266 787,00	492 145,00	444 013,00	419 287,00	1 696 430,00
90	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
91	<b>Náklady celkem (součet ř. 89 + 90)</b>	74 198,00	266 787,00	492 145,00	444 013,00	419 287,00	1 696 430,00
92	<b>Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování</b>						
93	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
94	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
95	<b>Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu (mimo prostředky určené na RF)**</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>	<b>Rok 2015</b>
	<b>Celkové částky, které knihovny získaly v roce 2015</b>						
96	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám						
97	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám						



98	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ***						
99	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	57	40		86	100	283
100	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	74 198,00	71 520,00		126 813,00	419 287,00	691 818,00

*Pozn.*

Výkony KK jsou rozděleny na výkony regionální metodiky a krajské metodiky, které ovšem úzce kooperují v regionálních službách pro kraj i obvod a region Pardubice. Rozdělení je provedeno zejména proto, aby bylo zřejmé, že krajská funkce není financována z dotace na RF, jak je dle Pravidel stanoveno, ale financuje ji přímo KK. V tabulce, která uvádí financování z dalších zdrojů jsou náklady hrazené v RF z prostředků obcí (sdružování), MKČR (dotace z VISK3), rozpočtů PK a KK apod. Počet obsluhovaných knihoven v roce 2015 stoupl o 2 knihovny (viz dále).

### III. Druhy činností v rámci RF

#### 1. Počty pracovníků zajišťujících RF

V úvazcích metodiků se projevilo nepatrné navýšení (o 0,2), je to nyní celkem 8,0 úvazku metodiků, započteme-li do toho také 1 úvazek krajského metodika. Jinak regionální metodické úvazky jsou nyní na hodnotě 7,0. Přesto se stále jedná o jeden z nejnižších počtů metodiků ze všech krajů republiky. Toto nepatrné navýšení nemá možnost nijak ovlivnit úroveň služeb. Stále je to neúnosná situace, která se bude nejspíš i nadále projevovat v počtech metodických návštěv, aktualizací, revizí a apod.

Změny v oblasti služeb z výkonu RF v posledních letech směřují výrazně k automatizaci malých knihoven v regionech, což klade na metodiky i obsluhující knihovníky značné nároky oproti předchozím rokům. Rovněž změny legislativy vedou v posledních měsících ke změnám v systému sdružování financí na nákup VF a smlouvy s obcemi musejí být přepracovávány a doplňovány tak, aby těmto změnám vyhovovaly. To vše klade na metodiky další administrativní zátěž. Spolu s tlakem na vyšší vzdělávání knihovníků to vše vede ke stále rostoucímu tlaku na metodiky i knihovníky, kteří se mimoto snaží stále rozvíjet nové metody práce s uživateli a systematickou prací s dětmi a mládeží přivádět do knihoven nové čtenáře.

## 2. Počty knihoven a změny v síti

Tab.3

### Přehled knihoven v regionech a systém obsluhy v roce 2015

Region	Pověřená knihovna	Profesionální knihovny	Obsluhuje obvod	Počet obsluhovaných knihoven
Chrudim	MěK Chrudim		Celý region	75 neprofi + 4 vlastní pobočky
		Heřmanův Městec	Ne	
		Hlinsko	Ne	
		Hrochův Týnec	Ne	
		Chrast	Ne	
		Luže	Ne	
		Proseč	Ne	
		Ronov nad Doubravou	Ne	
		Seč	Ne	
		Slatiňany	Ne	
		Skuteč	Ne	
		Třemošnice	Ne	
Pardubice	Krajská knihovna		Ano	44
		Býšť	Ano	4 neprofi + 3 vlastní pobočky
		Dašice	Ne	
		Holice	Ano	10 neprofi
		Horní Jelení	Ne	
		Choltice	Ano	6 neprofi
		Chvaletice	Ne	
		Lázně Bohdaneč	Ano	11 neprofi
		Moravany	Ne	
		Řečany nad Labem	Ne	
		Přelouč	Ano	2 neprofi + 5 vlastních poboček
		Sezemice	Ne	
Svitavy	MěK Svitavy		Ano	22 neprofi
		Březová nad Svitavou	Ne	
		Bystré	Ano	7 neprofi

		Dolní Újezd	Ano	11 neprofi
		Jevíčko	Ano	11 neprofi
		Litomyšl	Ano	16 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Moravská Třebová	Ano	16 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Polička	Ano	14 neprofi + 2 vlastní pobočky
		Městečko Trnávka	Ne	4 pobočky
Ústí nad Orlicí	MěK Ústí nad Orlicí		Ano	17 neprofi + 2 vlastní pobočky
		Brandýs nad Labem	Ano	5 neprofi
		Česká Třebová	Ano	12 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Choceň	Ano	13 neprofi
		Jablonec nad Orlicí	Ano	8 neprofi
		Králíky	Ano	5 neprofi
		Lanškroun	Ano	14 neprofi
		Letohrad	Ano	4 neprofi + 2 vlastní pobočky
		Vysoké Mýto	Ano	12 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Žamberk	Ano	14 neprofi
<b>Celkem</b>	<b>1 KK + 3 PK</b>	<b>39</b>		<b>353 + 26 poboček= 379 neprofi</b>

*Pozn. V Pardubicích jsou evidovány další 3 městské knihovny, které nejsou obsluhovány z RF, celkový počet profi knihoven v Pk je tedy 45 + 1 KK.*

Rok 2015 přinesl v síti knihoven další malé změny, zvýšil se o 2 počet knihoven v chrudimském regionu, na Pardubicku byla zrušena 1 dlouhodobě nepracující knihovna v Dubanech.

Pro rok 2016 bude tedy k obsluze v Pk celkem 379 neprofi knihoven (počítáno i s pobočkami profi knihoven a Městské knihovny v Chrudimi a Městské knihovny v Ústí nad Orlicí). To je celkem o 1 knihovnu více než bylo v roce 2015. Knihovna v Opatovicích nad Labem byla již v roce 2013 zařazena kvůli snížení provozní doby na 6 hodin týdně do kategorie neprofesionálních knihoven. V průběhu roku 2014 se podařilo provozní dobu zvýšit, ale jen na 11 hodin. Zůstává tedy nadále v kategorii neprofi knihoven.

### 3. Poradenská a konzultační činnost

Počet konzultací v rámci Pk nepatrně stoupl, naopak počet metodických návštěv klesl o 45. Návštěvy v předchozích dvou letech stoupaly, takže se zdá, že byl při současném personálním obsazení dosažen jistý strop, který bude těžké nadále zvyšovat. Standard metodických návštěv, který je nově zvýšen podle Metodického pokynu na 2 metodické návštěvy v každé knihovně za rok, nebyl splněn. Poradenská činnost se týkala jak provozních otázek či přípravy na zavádění automatizace, tak také na poradenství ohledně

rekonstrukcí či stěhování knihoven, jejich dovybavování mobiliářem, v některých případech i smluv o obsluze. KK získala v roce 2015 dotaci na přechod knihovnického regionálního programu REKS od MKČR z dotačního programu VISK3. V rámci dotace bylo žádáno rovněž na další tři licence pro malé obsluhované knihovny na Pardubicku, kde musela být dojednána instalace licencí a nová smlouva o obsluze z RF. V souvislosti s tvorbou regionálního katalogu nadále probíhalo čištění katalogizačních záznamů a duplicit, metodičky se věnují opravám zpracovaných záznamů v katalogu VF a dalším problémům, které provoz systému obecně přináší.

#### 4. Statistika knihovnických činností

Počet obslužených knihoven byl v tomto standardu větší než je počet evidovaných knihoven v kraji. Ve statistice jsou ze zákona šetřeny všechny knihovny, které sice třeba nepracují, ale ani nebyly po roce 2002 zrušeny a také knihovny neevidované podle knihovního zákona. V regionu Pardubice byly do roku 2014 ještě 3 neevidované knihovny – Dubany, Kladruby nad Labem a Kolesa, přisloučená obec Kladrub. V průběhu roku 2014 se rozhodlo zastupitelstvo obce Dubany konečně svou dlouhodobě nepracující knihovnu zrušit a naopak starostka **Kladrub nad Labem** se rozhodla koncem roku 2015 zaevidovat knihovnu do databáze MK ČR. Metodičky KK v průběhu podzimu několikrát navštívily tuto obec a pomohly s přípravami na evidenci a s organizačními záležitostmi, které se zprovozněním knihovny souvisejí. podařilo dojednat znovuotevření mnoho let uzavřené knihovny ve Starém Mateřově, kde zřizovatel zajistil prostory a našel knihovnici. V regionu Chrudim byly v průběhu roku 2015 otevřeny 2 nové neprofi knihovny, jedna v **Bousově** a další knihovna v **Hroubovicích**. V ostatních dvou regionech nenastaly změny v síti.

Statisticky jsou šetřeny také 3 profesionální knihovny na území krajského města (bývalé profi pobočky Okresní knihovny Pardubice), které jsou zřizovány Magistrátem města Pardubic. Ty však nejsou podle knih. zákona obsluhovány z výkonu RF. KK začala v posledních letech více diskutovat s magistrátem a starosty obvodů o úrovni těchto svých bývalých poboček a nyní dostávají starostové obvodů souběžně pozvánky na vzdělávací akce v KK, aby měli přehled, jaké vzdělávání se nabízí jejich knihovníkům ze strany KK. Účast knihovníků těchto knihoven (ale nejen těchto tří profi) se přece jen nepatrně zlepšila.

#### 5. Vzdělávání

V souvislosti s přechodem na MARC21 a novými katalogizačními pravidly RDA organizovala KK na jaře roku 2015 akce k proškolení těchto nových pravidel. Školitelkami byly pracovnice odd. zpracování fondu KK, které pro tento účel absolvovaly několik seminářů v NK. Jedna z akcí k této problematice se konala v KK v Pardubicích a druhá v MěK Svitavy, pro lepší spádovou

dostupnost knihovníků. Další akce, která proběhla v KK pro pracovníky dětských oddělení, byla věnována literatuře pro děti a dospívající mládež. Z podprogramu VISK 2 byly uskutečněny dvě akce s tématem informační a rešeršní podpory knihoven pro práci s mládeží a školami. Koncem roku proběhly ještě dvě vzdělávací akce. Listopadová aktuálně reagovala na stav Centrálního portálu knihoven a druhá se věnovala PR knihoven.

Kromě akcí organizovaných KK (přímo věnovaných knihovnické praxi) se konalo v Pardubicích také 8 akcí UZS s tématem sociálního dialogu v oblasti kultury, ty však byly financovány z prostředků Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů České republiky (dále jen KZPS ČR)

Počet nabídnutých hodin vzdělávání v KK téměř 2x překročil celostátní standard vzdělávání pro knihovníky. Celkově se však nabídnutých akcí zúčastnilo o 112 knihovníků méně než v loňském roce, i když počet akcí se snížil jen o 1. V regionu Chrudim se uskutečnily 3 akce a v regionu Ústí nad Orlicí 11 akcí. MěK Svitavy, která vykazala jen jednu akci, cíleně věnovanou knihovníkům, již řadu let zve na své akce pro veřejnost také knihovníky, protože se domnívá, že také literární besedy a přednášky pro veřejnost mohou sloužit knihovníkům regionu jako inspirace pro jejich další práci.

Takto se daří spolupracovat oddělení regionálních a kulturních služeb KK s knihovnami. Jako příklad lze uvést literární Klub Hezky česky, který před dvacet let funguje při KK a organizuje měsíčně programy pro odbornou i laickou veřejnost z oblasti literatury a českého jazyka. Lekce jsou velmi inspirativní také pro knihovny, takže v roce 2015 se na základě těchto akcí uskutečnily podobné literární přednášky v knihovnách v Cholticích a Litomyšli. Tímto způsobem KK přispívá k rozvoji komunitních akcí v knihovnách kraje.

Krajská knihovna v Pardubicích byla opět spoluorganizátorem celostátního semináře Regionální funkce knihoven Pardubice 2015, který se konal ve dnech 20. a 21.10.2015 v Sukově síni Domu hudby v Pardubicích. Akce není zahrnuta do celkového počtu akcí v Pk, protože jejím hlavním pořadatelem byl SDRUK spolu s KI NK ČR.

**Tab.4**

**Přehled vzdělávacích akcí v KK v roce 2015**

<b>datum</b>	<b>akce</b>	<b>lektor</b>	<b>účast</b>	<b>počet hod.</b>
17.3.	Školení nových katalogizačních pravidel RDA	Mgr. Chalupská, Mgr. Burešová, Bc. Borovcová	42	7
20.3.	Školení nových katalogizačních pravidel RDA (v MěK SY)	Mgr. Chalupská, Mgr. Burešová, Bc. Borovcová	16	7
24.3.	Soc.dialog v oblasti kult. a soc. služeb-pracovně právní rámec	Mgr. L. Kucharský	12	6
25.3.	Soc.dialog v oblasti kult. a soc. služeb-pracovně právní rámec	Mgr. L. Kucharský	12	6

31.3.	Soc.dialog v oblasti kult. a soc. služeb-psych.souvislosti násilí na pracovišti	Mgr. K Hofmannová	12	6
1.4.	Soc.dialog v oblasti kult. a soc. služeb-psych.souvislosti násilí na pracovišti	Mgr. K.Hofmannová	12	6
7.4.	Soc. dialog v oblasti kult. a soc. služeb-Management prevence násilí na prac.	Mgr. J. Frischmannová	12	6
8.4.	Soc. dialog v oblasti kult. a soc. služeb-Management prevence násilí na prac.	Mgr. J. Frischmannová	12	6
14.4.	Soc. dialog v oblasti kult. a soc. služeb-Zvládání konfliktních situací	Mgr. J. Frischmannová	12	6
5.5.	Soc. dialog v oblasti kult. a soc. služeb-Zvládání konfliktních situací	Mgr. J. Frischmannová	12	6
22.9.	Kouzla a mystéria - literatura pro děti a mládež	Mgr. M.Straková, Ing. A.Lexová	28	4
13.10.	Inf. a rešeršní podpora knihoven v práci se školami a školní mládeží	doc. PhDr. R. Papík, Ph.D.	19	6
10.11.	Inf. a rešeršní podpora knihoven v práci se školami a školní mládeží	doc. PhDr. R. Papík, Ph.D.	16	6
24.11.	Centrální portál knihoven	PhDr. B.Stoklasová	29	3
1.12.	PR knihoven	Mgr, V. Ondřichová	25	4
	Celkem 15 akcí		271	85

KK se podílela na organizaci Celostátního semináře RF knihoven Pardubice 2015 v Domě hudby

Dat.	Akce	Účast	Hod.
20.-21.10	.Celostátní seminář Regionální funkce knihoven Pardubice 2015	187	8

Většina vzdělávacích akcí byla organizována s ohledem na úspory v kapitole OON, některé akce byly organizovány svépomocí (RDA) tedy bez nákladů na rozpočet (školení k RDA), semináře k bipartitnímu dialogu byly financovány z prostředků ESF a organizovány za podpory KZPS. Další dvě akce proběhly s účastí fin. prostředků MKČR (VISK2) a poslední dvě v roce (CPK a PR) byly zorganizovány za spolupráce MěK Praha.

V KK je vždy také využívána fakturace služeb tam, kde lektor je OSVČ, což bylo možné využít při organizaci semináře k dětské literatuře.

## 6. Porady

V roce 2015 stoupl nepatrně počet porad knihovníků proti roku 2014, o 58 stoupl počet účastníků a o 18 počet obslužených knihoven. Jako obvykle se konaly **4 porady pověřených knihoven**, pravidelně každé čtvrtletí. V roce 2015 byla jedna tato porada

opět výjezdů, konala se v MěK Chrudim a byla spojena s metodickými návštěvami v malých knihovnách regionu. Účastníci porady navštívili nové knihovny na Chrudimsku. Jedna vznikla ve svazku obcí Vysočina (Rváčov) a druhá v Mrákotíně. Obě byly výsledkem spolupráce MAS a na jejich prostorách, vybavení a činnosti je to již nyní znát. Na poradách profesionálních knihoven regionů jsou pravidelně předávány informace z porad pověřených knihoven, Sekce SDRUK pro RF a je také pravidelně kontrolován stav čerpání prostředků na nákup VF z dotace i sdružených prostředků. Pověřené knihovny mají také možnost podělit se o své zkušenosti a problémy z činnosti svých vlastních knihoven a mohou tak hledat efektivnější cesty ke zlepšování poskytovaných veřejných knihovnických a informačních služeb (dále jen VKIS).

## 7. Revize a aktualizace fondů

V roce 2015 bylo aktualizacemi v Pk obsluženo o 11 knihoven méně než v předchozím roce, méně bylo také revizí (o 7). V regionech Chrudim a Pardubice došlo v tomto standardu k nepatrnému poklesu počtu knihoven, z počtu revidovaných svazků je zřejmé, že se jednalo o malé knihovny. V ostatních dvou regionech zůstaly aktualizace a revize na zhruba stejné úrovni, ale i zde se jednalo o revize v menších knihovnách. V knihovnách, které jsou připojeny k REKS, jsou prováděny automatizovaně, což výrazně zrychluje celý postup.

## 8. Nákup výměnných fondů

K nákupu dokumentů do VF přistupoval Pk vždy s velkou pozorností, neboť vnímal tento standard RF jako prioritu a pro přežití a konsolidaci knihoven (zejména v počátcích fungování RF) nedůležitější službu. Právě v počátcích výkonu RF v Pk byl poměr nákupu fondu stanoven až na **50%** z dotace a i to bylo běžně překračováno. V pozdějších letech při snížení dotací byl stanoven podíl nákupu na **cca 40%**. V letech 2010 - 2011, kdy výše dotace spadla **pod 6 mil. Kč**, nebyl nákup VF příliš redukován. I tehdy se totiž dařilo tuto stanovenou hranici překračovat (např. **na 43,9%** v roce 2010 nebo **42,5%** v roce 2011). Ovšem při razantním snížení finančních prostředků **na 4 mil. v roce 2012** již nebylo možno toto procento udržet. Ukázalo se totiž, že výkon RF v regionech musí mít ke svému základnímu fungování určitou pevnou částku na mzdy a provoz a pak teprve může být ze zbytku nakupován VF. Naplňování úkolů a standardů RF je závislé na pracovních úvazcích a základním provozním zajištění v pověřených a obsluhujících knihovnách. Snížení dotace (zejména opakované v letech 2013 a 2014) s sebou muselo zákonitě přinést snížení závazné částky na nákup VF na **25%** z dotace (tedy 1 mil. Kč) v kraji. To už velmi citelně poznamenalo počty nakupovaných svazků a tak muselo být překročeno k zavedení systému sdružování finančních prostředků od obcí, jejichž knihovny spadají do výkonu RF v regionech

Chrudim, Pardubice a Svitavy. Vzorem byl region Ústí nad Orlicí, kde tento systém (jak bylo uvedeno výše) fungoval i během 90. let minulého století a každoročně se podílel na nákupu VF v tomto regionu velmi vysokými částkami. V roce 2015 to byl sice nepatrně nižší výsledek v roce 2014, v souhrnu za celý kraj bylo sdruženo více než **691 000,-Kč**. V roce 2014 se jednalo o 704 000,-Kč. Nákup VF tak mohl být posílen o 3 921 svazků. Díky navýšení dotace kraje se podařilo nakoupit do VF 12 573 k.j., což je významné zvýšení oproti předchozím letům. V kolonce Zakoupeno z dalších zdrojů se nejedná o nákup, ale příписы starého fondu a dary v KK a další dary do VF na Litomyšlsku, které v minulých letech nebyly zapisovány do přírůstkových seznamů. V roce 2015 tak bylo v kraji celkem připsáno více než 6 000 svazků.

**Tab. 5 Prostředky na nákup VF z dotace kraje v letech 2010 – 2014 (Pk celkem):**

<b>Rok</b>	<b>Částka z dotace na nákup VF</b>	<b>Nakoupené k.j.</b>
2010	2 571 048,35	15 544
2011	2 487 231,59	15 241
2012	1 322 222,50	8 529
2013	1 295 575,70	7 958
2014	1 233 104,01	7 146
2015	2 183 450,59	12 573

**Tab. 6 Sdružené prostředky na nákup VF – srovnání let 2013 - 2015**

<b>Region</b>	<b>Počet sdružujících obcí</b>			<b>Sdružená částka</b>			<b>Za to nakoupeno k.j.</b>		
<b>Rok</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>
Chrudim	41	60	57	44 482,-	84 030,-	74 198,-	237	413	378
Pardubice	40	42	40	65 360,-	73 502,-	71 520,-	379	425	549
Svitavy	87	84	86	129 963,-	125 383,-	126 813,-	850	710	764
Ústí nad Orlicí	96	96	100	432 130,-	421 308,-	419 287,-	2 368	2 318	2 230
<b>Celkem</b>	<b>264</b>	<b>282</b>	<b>283</b>	<b>671 935,-</b>	<b>704 223,-</b>	<b>691 818,-</b>	<b>3 834</b>	<b>3 866</b>	<b>3 921</b>

Z přehledů v tabulkách je zřejmé, že se nákup VF z dotace začíná přibližovat k hodnotě roku 2011, nákup ze sdružených prostředků se finančně i svazkově drží stále na podobné úrovni jako v předchozích dvou letech, ačkoliv počet sdružujících obcí se od prvního roku 2013 skoro o 20 zvýšil. Z první tabulky také vyplývá, jaký vliv na počet nakoupených svazků má neustále se zvyšující



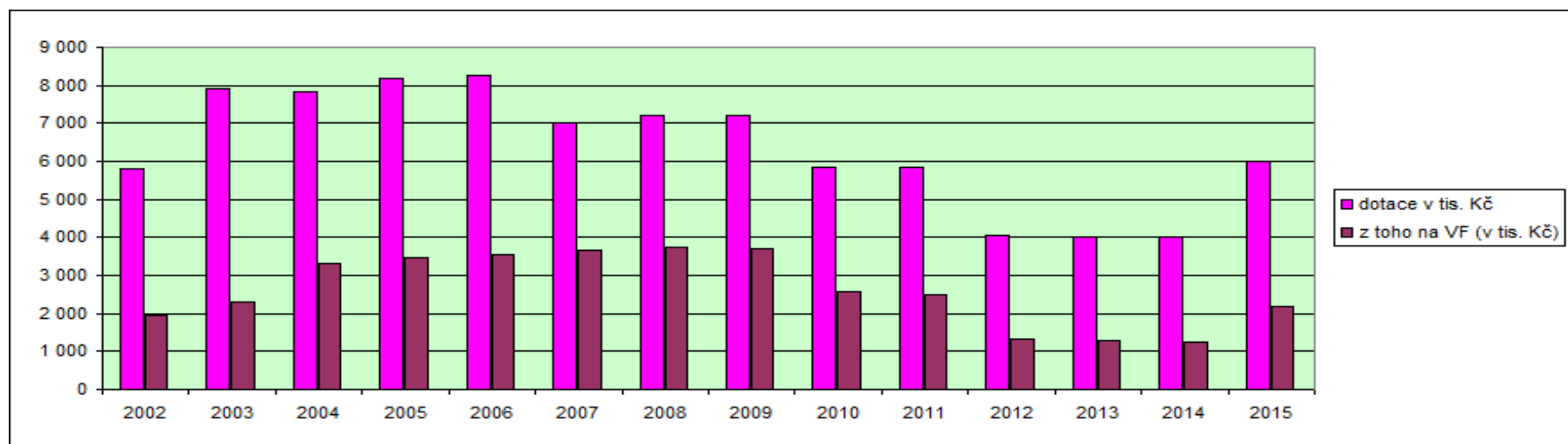
ceny knižní produkce, i když byla snížena DPH na knihy a knihovny programově nakupují u distributorů, kteří jim mohou poskytnout ty nejvyšší rabaty (od 25 do 35%), prostřednictvím internetových nabídek a v Levných knihách nebo na knižních veletrzích.

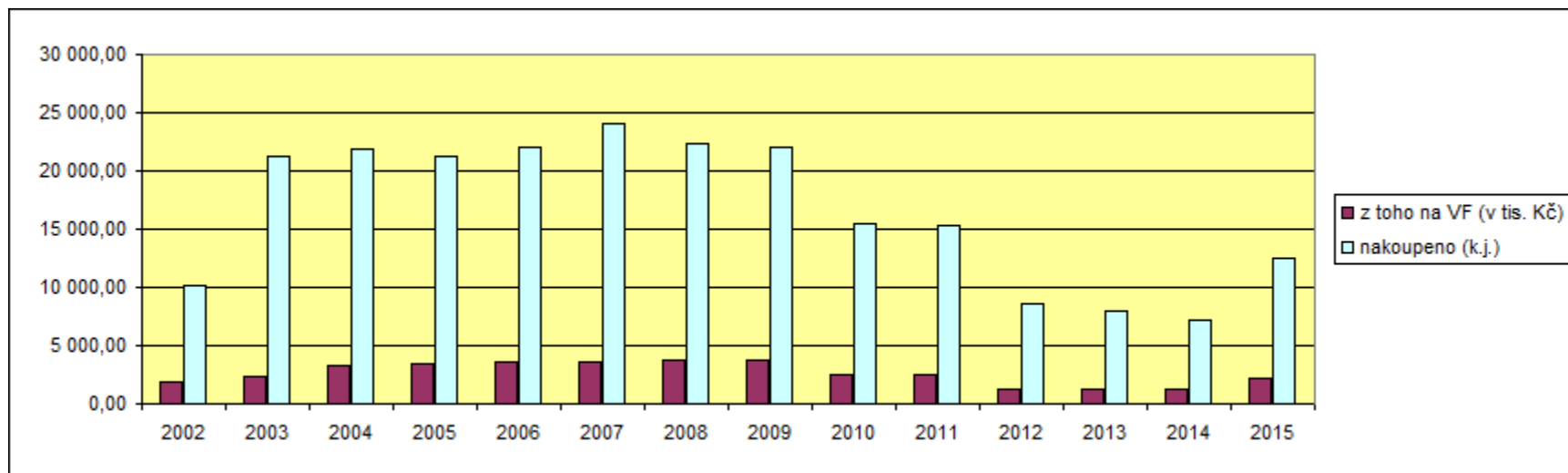
Při výpočtu průměrných cen je třeba se důsledně držet počtu skutečně nakoupených knih (vyloučit dary a jiný druh nabytí). Průměrná cena nakoupeného svazku z dotace tak činí ve sledovaném období v kraji **173,66 Kč** (zatímco v roce 2013 to bylo jen 162,80 Kč, v roce 2014 172,56 Kč). Průměrná cena koupených svazků ze sdružených prostředků byla v roce 2015 176,44 Kč (v roce 2013 175,26 Kč, v roce 2014 182,21 Kč).

Následující tabulka přináší srovnání částek věnovaných na nákup fondu z dotace na RF od počátku výkonu služeb z RF v roce 2002 až do roku 2015. Ve srovnání prvního roku výkonu RF v roce 2002, kdy byla kraji z ministerstva kultury přidělena částka jen pro 3 regiony (MěK Svitavy byla pověřenou knihovnou až od roku 2003), je nutno zohlednit tuto skutečnost.

**Tab. 7 Přehled částek dotace věnovaných na nákup VF a nakoupených k.j. mezi lety 2002 - 2015**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
dotace v tis. Kč	5 818	7 892	7 818	8 176	8 250	7 000	7 200	7 200	5 850	5 850	4 047	4 000	4 000	6 000
z toho na VF (v tis. Kč)	1	2	3	3	3	3	3 722,41	3 718,07	2 571,05	2 487,23	322,22	295,58	233,10	2 183,45
nakoupeno (k.j.)	10 158	21 264	21 824	21 269	22 052	24 036	22 383	22 032	15 544	15 241	8 529	7 958	7 146	12 573





## 9. Nákup a zpracování fondů z prostředků provozovatelů knihoven

Standard zpracování fondů z prostředků obcí každoročně plnil region Svitavy. Oproti roku 2014, kdy tento standard na Svitavsku využilo 15 knihoven, bylo v tomto regionu obsluženo **16 knihoven** a zpracováno pro ně bylo **346 svazků** (v roce 2014 273 svazků). Také v KK byl v roce 2015 plněn tento standard pro knihovny připojené do REKS, které na Pardubicku nakoupily do svých fondů nové knihy. Ke zpracování KK přijala od 3 knihoven (Mikulovice, Nemošice, Kojice) celkem 125 svazků. V regionech Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí pokračovalo podle plánu zpracovávání místních fondů obsluhovaných knihoven do AKS Clavius REKS. MěK Ústí nad Orlicí hlásila ve sledovaném roce kompletní zpracování všech svých obsluhovaných knihoven, které jsou připojeny do REKS.

## 10. Cirkulace výměnného fondu

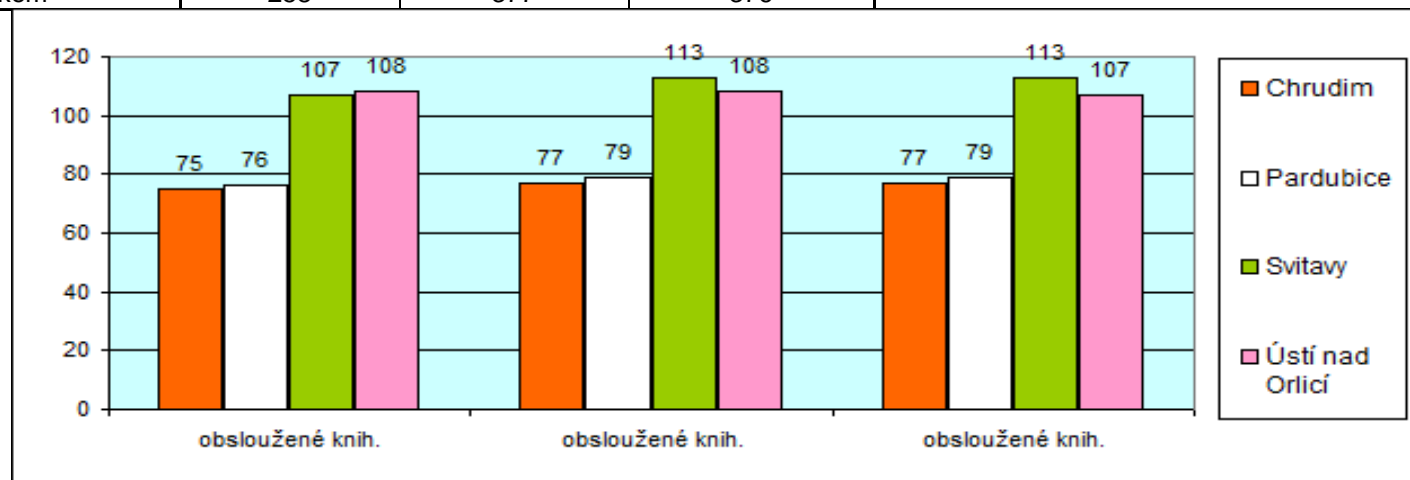
Distribuce v Pk oproti předchozímu roku klesla o 1 obslouženou knihovnu, zájem obsluhovaných knihoven tedy zůstává na téměř stejné úrovni. Počet rozvezených souborů se v rámci kraje zvýšil o 34, rovněž počet dodaných svazků stoupl (o 1822 k.j.) V roce 2015 bylo možné z finančního hlediska nakoupit více nové literatury a v rámci rozvozů zvýšit frekvenci distribuce, což se opravdu projevilo na výkonech. Navýšení přišlo v poslední chvíli, neboť nákup nové literatury v posledních letech dosti negativně limitoval distribuci. Přesto i dále byly rozvozy plánovány tak, aby během nich mohl být splněn i některý z dalších úkolů v obsluhovaných knihovnách. Knihovny dostaly min. 120 k. j. ročně, také standard rozvozu byl tedy splněn. Celkem vydaly knihovny v distribuci více než 76,5 tis. svazků, což znamená, že se limitně blíží rekordnímu rozvozu z roku 2012, kdy počet svazků v souborech dosáhl 78,5 tis. k.j.

**Tab. 8 – 9 a grafy**

**Přehled cirkulace VF v Pardubickém kraji v letech 2013, 2014 a 2015.**

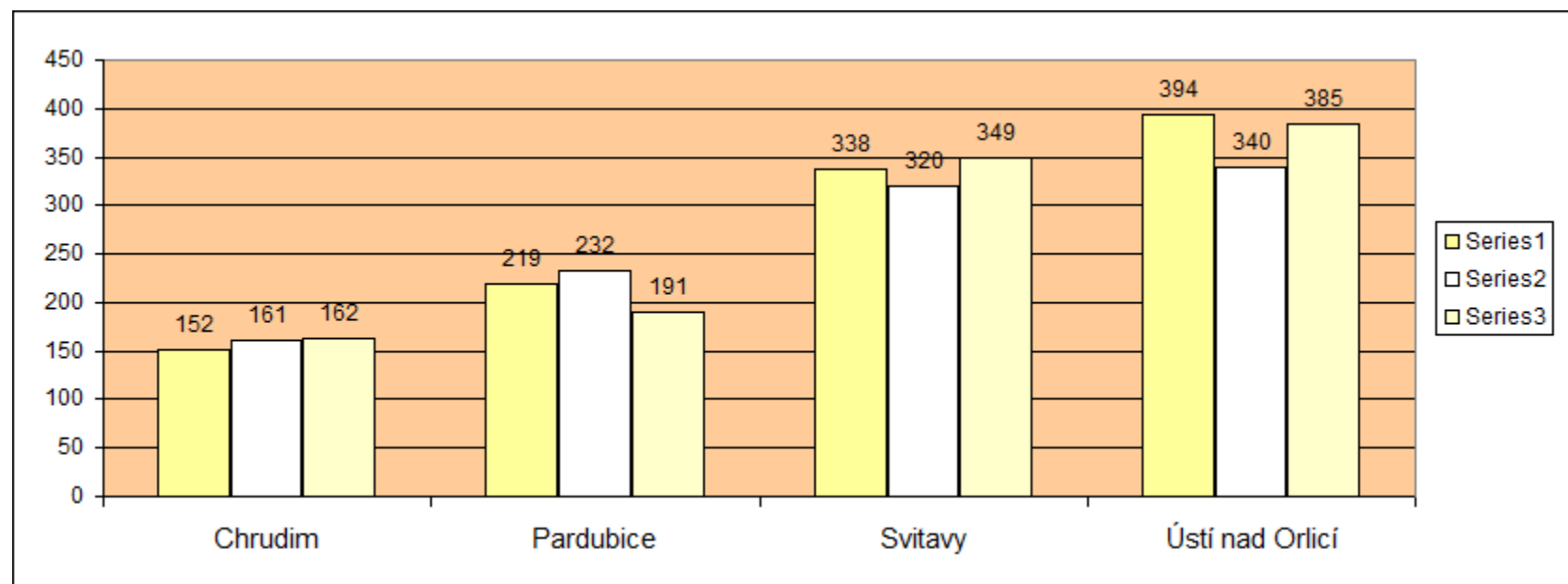
Tab.8

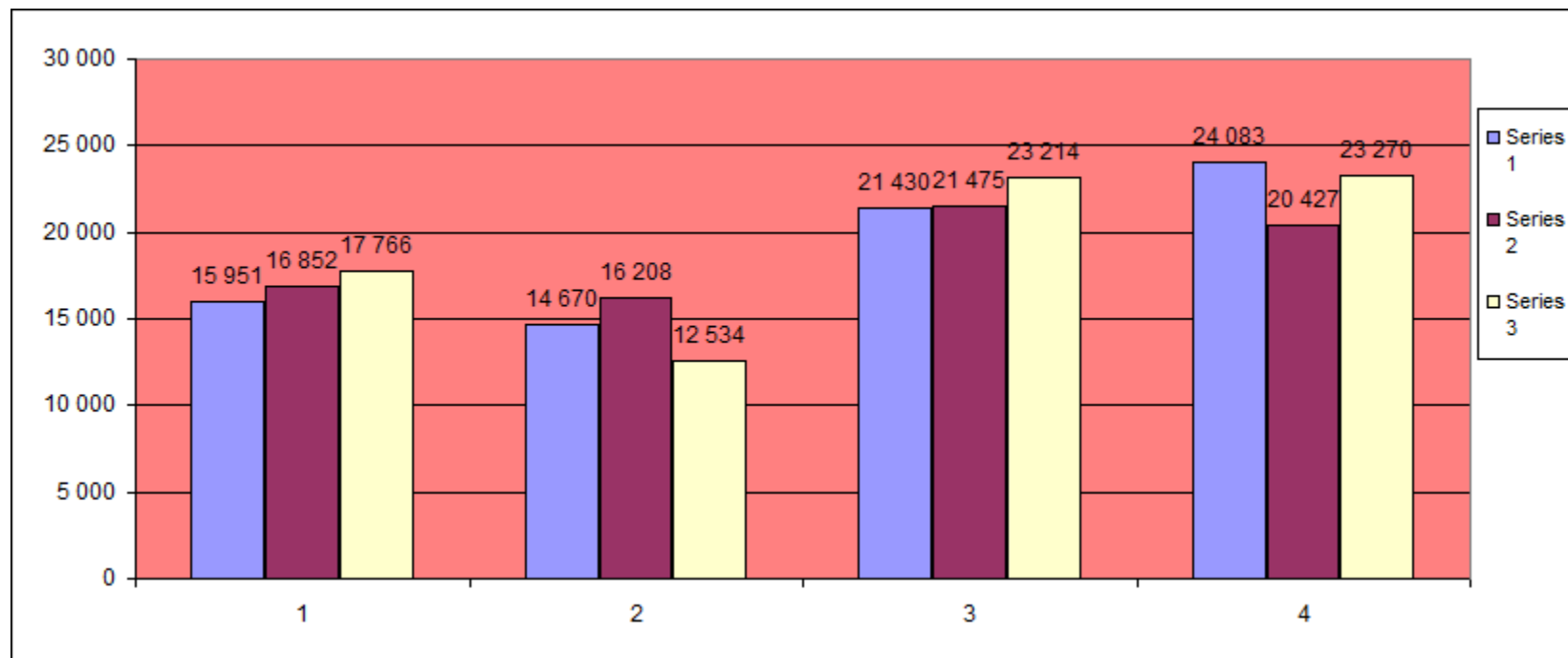
Cirkulace VF	obsloužené knih.	obsloužené knih.	obsloužené knih.
Rok	2013	2014	2015
Chrudim	75	77	77
Pardubice	76	79	79
Svitavy	107	113	113
Ústí nad Orlicí	108	108	107
Celkem	258	377	376



Tab.9

Cirkulace VF	počet souborů	počet souborů	počet souborů	počet k.j.	počet k.j.	počet k.j.
Rok	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Chrudim	152	161	162	15 951	16 852	17 766
Pardubice	219	232	191	14 670	16 208	12 534
Svitavy	338	320	349	21 430	21 475	23 214
Ústí nad Orlicí	394	340	385	24 083	20 427	23 270
Celkem	1 103	1 053	1 087	76 134	74 962	76 784





**Pozn.** Nižší počet dodaných souborů v regionu Pardubice za rok 2015 souvisí s dlouhodobou nemocí regionální metodičky. Přesto však byl standard i v tomto regionu splněn.

## **11. Servis výpočetní techniky**

Standard servisu výpočetní techniky v Pk za rok 2015 vykázal navýšení počtu obslužených knihoven i zásahů. Systémy REKS v regionech Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí jsou spravovány hromadně z pověřených knihoven (někde z obsluhujících knihoven – Čes. Třebová) a tak jsou jedním zásahem obslужeny skoro všechny připojené knihovny. Servisní technici musí řešit problémy okamžitě a někdy i mimo pracovní dobu. Někde jde o technika knihovny, někde je to prováděno formou služby a paušálních úhrad, které jsou plánovány v rozpočtu (např. KK). V regionu Chrudim se některé neprofesionální knihovny automatizovaly prostřednictvím malého knihovnického systému, který vyvinul RNDr. Jiří Mohl (firma ELIM) z Bítovan (který je zde zároveň knihovníkem). Ten byl dokonce pomocí přechodového můstku přizpůsoben pro automatizované půjčování výměnných souborů z MěK Chrudim.

## **12. Doprava v rámci RF**

Zatímco v roce 2012 doprava v kraji poklesla oproti předchozímu roku o více jak 2000 km, v roce 2013 stoupl počet knihoven obslužených dopravou a tak bylo najeto o 270 km více než v roce 2012. Rok 2014 pak znamenal další zvýšení ujetých km o cca 1000, ale snížení počtu obslužených knihoven dopravou zhruba o 30. Sledovaný rok 2015 znamenal naopak zvýšení počtu obslužených knihoven (o 34) a naopak pokles najetých kilometrů (o 360 km). Stále platí, že obsluhující knihovny se snaží o maximální úsporu dopravy ve svých obvodech, stále si někteří knihovníci z obsluhovaných malých knihoven odvážejí soubory svými dopravními prostředky nebo dopravními prostředky obcí.

.....

## IV. Komentář k finančnímu sumáři RF v roce 2015 (viz Tab.1)

Dotace Pardubického kraje pro RF na rok 2015 stoupla oproti roku 2014 o 2 mil. Kč na 6 mil. Jaké důsledky mělo zvýšení financí na nákup VF je uvedeno výše v oddílu Výměnný fond.

Mzdové prostředky včetně zákonného sociálního pojištění, OON a dalších sociálních nákladů tvořily jen 32,6% z celkových nákladů dotace na RF, což je oproti roku 2014 výrazné snížení (v roce 2014 to bylo 43,25%). Je tedy zřejmé, že navýšení částky na výkon RF neznamenal automaticky zvýšení mezd, ale v první řadě navýšení nákupu VF. Celková pracovní zátěž, jak bylo také konstatováno v loňském komentáři, tedy stále ještě zůstává na stejné úrovni, aniž by jí navýšení financí výrazně pomohlo snížit. To je také možné vysledovat na výkonech v některých standardech.

V dolní části výkazu RF (viz Tab.2), která uvádí financování z vlastních zdrojů knihoven a dalších zdrojů, jsou zejména prostředky na krajskou funkci, která byla ještě v roce 2015 hrazena z rozpočtu KK mimo dotaci a opět část prostředků na regionální metodiku krajské knihovny (nadstandardní složky mzdy a soc. pojištění). Mimo to jsou v této části výkazu v ostatních provozních nákladech uvedeny prostředky, které byly ministerstvem kultury poskytnuty krajské knihovně v rámci projektu VISK3 (88 000,-Kč). Také v MěK Svitavy jsou uvedeny v této části výkazu další mzdové náklady na metodiku. Potřeba navýšení objemu úvazků na výkon RF se jeví z tohoto pohledu jako nezbytná. Bez dotací z vlastních rozpočtů by knihovny s nižším počtem knihoven a obyvatel nemohly plnit standardy služeb a ještě se vyrovnávat s narůstajícími úkoly v souvislosti se zaváděním automatizace. Sdružování, které mělo v minulých letech nahradit výpadek financí z krajské dotace, s sebou přineslo nárůst dalších administrativních činností, nyní v souvislosti se změnami legislativy navíc také potřebu zpracování nových žádostí a smluv souvisejících se sdružováním.

Sdružování v roce 2015 se poněkud snížilo na Chrudimsku, kde se připojilo 57 zřizovatelů knihoven (v r. 2014 60), což je 76% neprofi knihoven regionu. Svitavsko výrazně uspělo hned v prvním roce a za rok 2014 se k tomuto projektu připojilo 84 zřizovatelů. Rok 2015 znamenal ještě další navýšení počtu připojených knihoven o 2 na 86, což je 82% z neprofi knihoven regionu. Mimořádnou úspěšnost má v roce 2015 opět region Ústí nad Orlicí, kde sdružovalo již 100 obcí (v r. 2014 96), což je 91% všech neprofi knihoven, ovšem jak již bylo uvedeno v předchozích odstavcích, tam bylo sdružování prostředků na RF z obcí tradicí již od 90. let. Nejnižší zájem o sdružování projevují každoročně obce na Pardubicku. Přes urgence písemné i telefonické se opět nepodařilo výrazněji navýšit počet obcí, které zahájily sdružování již v roce 2013 a jejich počet se oproti roku 2014 o 2 snížil. Nyní tedy sdružuje 40 (tj. 47%) zřizovatelů neprofi knihoven regionu Pardubice. Navíc na sdružování se podílejí spíše menší obce, což ve výsledku přináší i menší částky, neboť nejmenší částka, kterou obec může podle systému přislíbit, jsou 2,-Kč/obyv. Některé obce však přispívají vyšší částkou a také proto celkový příspěvek obcí pardubického regionu dosáhl i tak 71 520,-Kč. Ústí nad Orlicí se standardně drží stále nad hranicí 400 000,- Kč, což pro něj znamená každoroční výrazné zvýšení nákupu VF.

Předchozí roky byly pro přežití služeb z výkonu RF v pověřených knihovnách i v krajské knihovně kritické. Obsluha distribuce se dařila pouze díky tomu, že v předchozích letech byl v tomto kraji kladen důraz na vysoký podíl prostředků z dotací věnovaných na nákup VF a po roce 2013 také díky sdruženým prostředkům. Jen díky tomu se dařilo nesnižovat standard, který byl přijat Pravidly zajištění regionálních funkcí v Pardubickém kraji v roce 2007, kdy bylo stanoveno, že rozvozy budou povinně směřovány do knihoven 2x za rok v objemu 60 sv. v souboru. Stejná výše rozvážených svazků v souborech pak byla přijata po letech i celostátně, takže se vlastně v Pardubickém kraji dařilo plnit i celostátní standard. I přes tříletý výpadech financování v Pk nedošlo v výrazném snížení výkonů ani v ostatních standardech. Za to patří poděkování jak metodikům, tak obsluhujícím knihovnám, které odváděly svou práci téměř ve stejném objemu jako předtím. Výkony se daly srovnat s údaji z let 2010 a 2011, pouze se snížil procentuální objem nákupu fondu z dotace.

Podrobnější informace k finančnímu zajištění jsou uvedeny výše u jednotlivých standardů. Provázání výkonů s jejich finančním zajištěním u jednotlivých standardů dává lepší představu o podmíněnosti činností z výkonu RF úrovní finančního zabezpečení. S přidělováním finanční dotace je ovšem spojen jeden z negativních rysů systému zajištění RF v Pk. Přes krajem přijatá striktní Pravidla zajištění regionálních funkcí se stále nedaří dodržovat harmonogram, který kromě povinností jednotlivých knihoven stanoví také termíny pro přípravu rozpočtu, smluv a schvalování a následné zasílání prostředků na KK a PK. Již několik let jsou termíny skutečného zaslání prostředků posouvány k polovině roku a v roce 2015 byly prostředky pro některé pověřené knihovny poskytnuty skutečně až v letních měsících. Tato situace přímo zakládá nemožnost vykonávat RF v regionech v prvním pololetí, neboť zálohovat výkon RF z vlastních prostředků PK nemohou, neboť tím porušují rozpočtovou kázeň a vystavují se postihu případných auditů. Navíc některé dostávají část rozpočtu od svých zřizovatelů průběžně každý měsíc jako jednu dvanáctinu celkové částky a ta je přímo plánována na provoz městské funkce. PK na poradách opakovaně tuto neblahou situaci připomínaly a konstatovaly, že pokud se tato situace bude opakovat, odmítnou vykonávat služby z RF a vypovědí pověřovací smlouvy o obsluze regionů. Protože je to přímo v zájmu KK, byla tato situace několikrát v průběhu roku 2015 z její strany na kraji připomínkována, ale přesto došlo k rekordně pozdnímu zaslání financí do regionů. Přitom KK zasílá již několik let přesné tabulky rozpočtů v průběhu jarních měsíců předchozího roku, aby bylo možno částky do schvalovacího procesu na kraji připravit a projednat. Přesto se tato situace již mnoho let opakuje. Řešení by mohlo přinést zvážení možnosti zálohového financování RF, které již v republice v několika krajích funguje.



## V. Závěr

Rok 2015 konečně přinesl v systému tolik potřebné navýšení prostředků na výkon RF v jednotlivých regionech o podstatnou část a tím došlo také k navýšení nákupu výměnných knihovních fondů z dotace a lepšímu rozdělení prostředků na služby obsluhujícím knihovnám. Zlepšilo se také zabezpečení provozních potřeb v regionech. Přesto pokračovalo sdružování prostředků na nákup VF ve všech regionech a přineslo vcelku stejnou částku jako v předchozích letech. I přes vyšší finanční zajištění potřeb z prostředků dotace i nadále KK a PK pracovaly na spolupráci obcí s metodiky. Díky tomu se jim podařilo přivést do systému dalších cca 690 tis. Kč. Tím byl alespoň v tomto roce podepřen výkon RF a ve srovnání s ostatními kraji už není náš kraj na konci celostátních srovnávacích tabulek. Přesto stále není dorovnána výše prostředků, která byla státem převedena na kraj v roce 2005 v rámci rozpočtového určení daní. Což ostatně platí i pro některé další kraje. Závěrem je možno ještě zmínit znovu potřebu navýšení pracovních úvazků metodiků v regionech, neboť dnes je patrné, že bez vyššího podílu lidské práce nebude možné zvyšovat výkony a zkvalitňovat obsluhu knihoven. Práce na automatizaci a standardizaci knihoven se stává sofistikovanější než dřív a vyžaduje účast metodiků stejně jako zvýšený nákup VF vyžaduje větší podíl lidské práce na jeho zpracování. Rostoucí počet obcí, které se připojují do systému, protože na ně působí příklad ostatních obsluhovaných knihoven, bude znamenat také nárůst požadavků na služby a tedy pracovní úvazky. Nutností je rovněž stálý styk s představiteli obcí a tím udržování dobrých pracovních kontaktů, které jsou základem spolupráce a vstřícnosti zřizovatelů malých knihoven. KK je přesvědčena, že to se může podařit jen za předpokladu, že v pověřených knihovnách budou úvazky navýšeny. Podíl lidské práce je nyní jedním z nejdůležitějších parametrů v rámci RF. Cílem by mělo být snížení počtu obsluhovaných knihoven na 1 pracovní úvazek metodika v Pardubickém kraji tak, aby se hodnoty více přiblížily celostátnímu průměru. Jen tak bude možné zajistit naplňování krajem schválené Koncepce rozvoje knihoven v Pardubickém kraji. Systém knihovnictví v kraji i samotné knihovny si to bezesporu zaslouží.

V Pardubicích 31. 3. 2016  
Zpracovala: Blanka Bastlová

Schválila:.....Bc.Radomíra Kodetová.....

# **Obrazová příloha:**

**Zajímavosti z knihoven Pardubického kraje v roce 2015**

**Knihovna v Rozhraní (reg. Svitavy) – stav před rekonstrukcí a po ní.**



**Obrázek 1 – Obecní knihovna v Rozhraní před rekonstrukcí.**



**Obrázek 2** Knihovna po rekonstrukci je příkladem toho, jak s menšími náklady lze kultivovat i jednoduchý prostor. Nová podlaha, výmalba stěn, nátěry oken a dveří, snížení regálů a úklid mohou ze zanedbané místnosti vytvořit čistou a přehlednou knihovnu. Na snímku ještě chybí prozatím nedodaný stůl pro obsluhu. Samozřejmostí je pochopitelně důkladná aktualizace zastaralého fondu a jeho správné označení, obalení, řazení a srovnání.

## Obecní knihovna v Čepí – přestěhovaná do Domu s chráněnými byty



Obrázek 3 – Knihovna je umístěna v přízemí, je správně označena, působí útulně a kromě vlastních prostor má dispozici také kuchyňku pro přípravu občerstvení a sociální zařízení pro veřejnost.



**Obrázek 4 – Knihovna je vybavena sedacím nábytkem, čalouněná souprava je vyšší a má speciální tuhou sedací plochu, která dovoluje starším osobám pohodlné vstávání.**

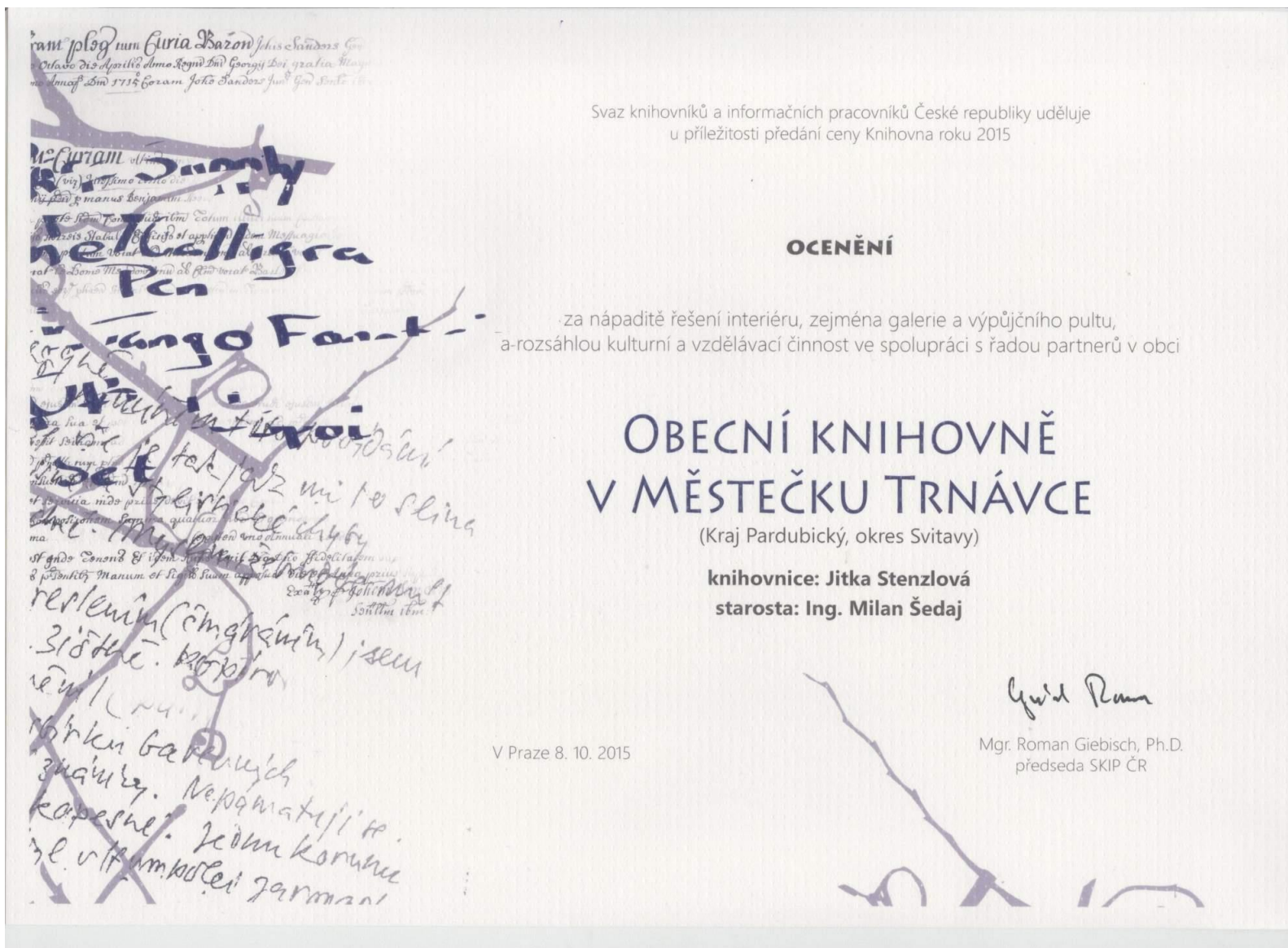


Obrázek 5 – V knihovně probíhají kurzy angličtiny.

**Obrázek 6 – Obecní knihovna Městečko Trnávka – v roce 2015 nominovaná za Pardubický kraj na Knihovnu roku. Přestože nezvítězila, velmi dobře reprezentovala naše knihovny a je rozhodně inspirací pro další zřizovatele i knihovníky.**







Obrázek 7 - Ocenění SKIP ČR udělené Obecní knihovně v Městečku Trnávce.



Obrázek 8 Vyhodnocení v Zrcadlové kapli Klementina 8.10.2015. Paní knihovnice Jitka Stenzlová druhá zleva, vedle ní starosta obce Ing. Milan Šedaj.